



ASV prezidents Baltijai un Centrāleiropai apliecina nemainīgi stingru atbalstu drošības un enerģētiskās neatkarības stiprināšanā

Publicēts pirms vairāk nekā 10 gadiem

Publicēts: 03.06.2014.

Šodien, 3.jūnijā, Varšavā, Polijas prezidenta pilī notika Baltijas valstu un Centrāleiropas valstu prezidentu darba pusdienas ar Amerikas Savienoto Valstu (ASV) prezidentu Baraku Obamu (Barack Obama), kuru laikā tika vispusīgi pārrunāti jautājumi, kas skar situācijas attīstību Ukrainā, Eiropas enerģētikas drošības un neatkarības jomā, kā arī NATO uzdevumi un izaicinājumi esošajā situācijā un gatavojoties NATO valstu samitam šajā septembrī Lielbritānijā. Eiropas drošības stiprināšana gan militārajā, gan ekonomiskajā, gan enerģētikas jomā bija galvenās tēmas pie 11 prezidentu sarunu galda.

Pusdienu sarunas laikā ASV prezidents B.Obama viennozīmīgi apliecināja, ka ASV apņemšanās sargāt Eiropas sabiedroto drošību ir svēta, par ko ir arī viennozīmīgs konsensus starp ASV partijām. B.Obama uzsvēra, ka aizsardzības plāni un drošības saistības ir neaizskaramas un ASV turpinās ieguldīt finanšu resursus sabiedroto drošībā, vienlaikus sagaidot arī sabiedroto iesaistīšanos savas drošības finansēšanā.

Visi sarunas dalībnieki bija vienisprātis, ka NATO valstīm iespējami ātri jāpalielina budžeta finansējums līdz nepieciešamajiem 2% no IKP un jau rudens NATO samītā ir jāsniedz izvērtējums tam, kā šis kritērijs tiek pildīts. Turklāt, ņemot vērā mainīgo drošības stāvokli Eiropā pēc Krimas okupācijas un aneksijas, NATO valstīm ir jādomā par to, kā tas ietekmēs aizsardzības plānošanu un plānus krīzes situācijā. Prezidenti arī uzsvēra, ka ir jāveic regulāras militārās mācības, intensīvas spēku rotācijas, jāturpina gaisa patrulēšana (air policing), jāplāno mācības Baltijas un Melnajā jūrā. Kopumā, novērtējot situāciju, tika uzsvērts, ka ir jādomā, kā NATO infrastruktūru attīstīt atbilstoši esošajai drošības situācijai Eiropā, par ko būtu jārunā arī NATO samita laikā.

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš sarunā minēja nepieciešamību stiprināt ES ārlietu un aizsardzības politiku un aizsardzības spējas, lai Eiropa būtu līdzvērtīgs partneris drošības jomā līdzās ASV. A.Bērziņš tāpat aicināja pievērst uzmanību arī Austrumu partnerības valstīm Kaukāza un Centrālāzijas reģionos, lai ES stiprinātu partnerību ar tām. Savukārt Centrālaustumeiropas valstu vadītāji atkārtoti uzsvēra atvērto durvju principa nozīmi un tā vēsturisko lomu NATO, kam ir ļoti nozīmīga loma Eiropas turpmākajā drošības kartē.

Valstu vadītāji puda satraukumu par Krievijas iejaukšanos Ukrainas iekšējās lietās. Tika izteikts viennozīmīgs atbalsts jaunievēlētajam Ukrainas prezidentam Petro Porošenko, kā arī izteikts aicinājums Krievijas prezidentam Vladimiram Putinam iespējami ātri uzsākt dialogu ar jaunievēlēto Ukrainas prezidentu. Visi tikšanās dalībnieki apliecināja gatavību vispusīgi atbalstīt Ukrainas valsts teritoriālo integritāti un reformu ceļu Ukrainā, sniedzot praktisku atbalstu ekonomikas modernizācijai, ekonomikas un pašvaldību reformai, gaidāmajai atlikušo ES-Ukrainas Asociācijas līguma sadaļu parakstīšanai un ieviešanai, kas būs būtisks solis valsts modernizācijas un izaugsmes virzienā. Valstu līderi nosodīja Krievijas iejaukšanos un mēģinājumus destabilizēt situāciju Austrumukrainā. Daudzas valstis uzsvēra, ka ir gatavas dalīties ar savu pieredzi un palīdzēt Ukrainas reģioniem panākt konflikta atrisināšanu, lai veidotu tiesisku, pilsonisku, modernu un pats galvenais – vienotu Ukrainas valsti.

Ļoti būtisks sarunu temats bija enerģētiskās neatkarības veicināšana Austrumeiropā. Tika viennozīmīgi apliecināts, ka jāstiprina energodrošība, jāveicina diversifikācija un jāveido enerģētikas savienība ES ietvaros. Visi pusdienu diskusijas dalībnieki atbalstīja Polijas iniciatīvu šajā jomā, kur uzsvērtā ES augstā atkarība no energoresursu piegādātājvalstīm, izceļot naftas un dabas gāzes sektorus, īpaši Austrumeiropas valstu gadījumā. Polija uzskata, ka ir nepieciešams izstrādāt vienotu ES līmeņa enerģētiskās drošības plānu šī jautājuma risināšanai. Prezidents B.Obama īpaši atzīmēja ASV valdības plānus palielināt dabasgāzes eksportu, vairākkārt palielinot tā apjomus jau nākamā, 2015.gada beigās.

Darba pusdienās ar ASV prezidentu piedalījās Polijas, triju Baltijas valstu, Ungārijas, Čehijas, Slovākijas, Bulgārijas, Rumānijas un Horvātijas prezidenti.

3. un 4.jūnijā Polijas galvaspilsētā Varšavā notiek Polijas Republikas brīvo vēlēšanu 25.gadadienas svinības, uz kurām ieradušies vairāk nekā 20 valstu vadītāji. Šīs vēlēšanas pirmoreiz pēc Otrā pasaules kara Polijā notika 1989.gada 4.jūnijā. Kaut arī „Solidaritāte” sākotnēji ieguva tikai 35% balsu, tā izvirzīja Ministru prezidenta kandidātu, kā rezultātā par pirmo ne komunistisko Ministru prezidentu Polijā pēc Otrā pasaules kara kļuva Tadeušs Mazoveckis (Tadeusz Mazowiecki). Gadu vēlāk par pirmo ne komunistisko prezidentu kļuva Solidaritātes vadītājs Lehs Valesa (Lech Wałęsa).



Saistītas tēmas

[Andris Bērziņš](#)

<https://www.president.lv/lv/jaunums/asv-prezidents-baltijai-un-centraleiropai-apliecina-nemainigi-stingru-atbalstu-drosibas-un-energetiskas-neatkaribas-stiprinasana>